

מבנה הצעת מחקר

היקף הצעת המחקר הוא עד 3 עמודים (שוליים של 2 סמ' מכל הצדדים, רווח 1.5, פונט 12), לא כולל ביבליוגרפיה ולוחות. את ההצעה יש להגיש במזכירות המחלקה (אצל אנה ביאליק) בשני עותקים. להלן טבלה המסכמת את ראשי הפרקים של ההצעה, ובהמשך פירוט בהתאם למתודולוגית המחקר – כמותית, איכותנית, משולבת או מחקר עיוני.

הצעת מחקר	הסבר	בעבודת התזה המלאה
נושא ושאלת המחקר	שאלה או השערה או טענה על פי סוג התזה (ראו המשך).	כנ"ל
רקע למחקר	רקע חברתי, מקצועי ולא אנושי	הרחבה על הרקע
סקירת ספרות	סיכום ספרות מרכזית בתחום שמובילה לשאלת השערת טענת המחקר. הספרות צריכה להיות עדכנית, מהארץ ומהעולם. רשומה על פי כללי APA	הרחבה של סקירת ספרות, מחקר בעולם ובישראל, ספרות עדכנית, לפחות ל-10 השנים האחרונות ודיון אינטגרטיבי בספרות.
חשיבות המחקר ותרומו	סיכום תרומה תיאורטית, מתודולוגית ולא יישומית	הרחבה
שיטת המחקר		
הנחקרים	תיאור דרך בחירת הנחקרים או דגימה	פירוט של הדגימה, שיקולי דגימה, שינויים במדיניות הדגימה ועוד
כלי המחקר	הצגה תמציתית של כלי המחקר תכלול ספרות המתארת את הכלים ופריטים לדוגמה	פירוט של כלי המחקר, ביסוס תיאורטי ויישומי, תכונות סטטיסטיות, הליכי תרגום, דוגמאות של פריטים \ מדריך ראיון – הכלים יצורפו בנספח
איסוף הנתונים	תיאור שדה המחקר ודרך איסוף הנתונים	פירוט של דרכי איסוף הנתונים, איתור הנחקרים, השגת שיתוף פעולה, הליכי העברת שאלונים או ראיונות, קשיים באיסוף נתונים ועוד.
ניתוח נתונים	סיכום דרכי ניתוח נתונים	פירוט ברור של הליכי הניתוח, מודל העבודה וספרות, סדר הפעולות.
סוגיות אתיות	חובה בתזות איכותניות	
תוצאות	יש להציג בצורה ברורה: ראה הערות בהמשך	
דיון	---	בדיון יש לדון בסוגיות מרכזיות שעולות מן התוצאות תוך אינטגרציה עם הרציונל והספרות שהוצגו במבוא.

עבודות תזה כמותניות

1. מבוא:

א. בסקירת ספרות, נושא, משתני המחקר וההשערות יוגדרו ברמה התיאורטית

2. שיטת המחקר:

א. משיבים\נחקרים: מספר המשיבים צריך לאפשר ניתוח סטטיסטי והשגת

מובהקות והוא תלוי במספר המשתנים.

ב. משתני המחקר: יוצגו בשלב זה ברמה האופרציונלית

ג. השערות המחקר: ההשערות תוצגנה בשלב זה ברמה האופרציונלית

ד. השערות דו-משתניות (bi-variate) מתקבלות וכן ניתוחים דו-משתניים (לוחות אחוזים, והסתמכות על איורים בלבד).

ה. כלי המחקר: ישנה העדפה לשימוש בכלי מחקר סטנדרטיים, אשר יושמו

במחקרים ותוקפו, נוסח מתורגם של כלי קיים יש לתקף

ו. ניתוח נתונים: יש לעודד את הסטודנטים להסתפק בניתוחים סטטיסטיים שהם

מסוגלים לבצע בכוחות עצמם. לכן, מומלץ לכלול בעבודה השערות רב-משתניות רק

במידה והסטודנט מיומן בניתוח סטטיסטי רב-משתני.

3. תוצאות

- א. יש להקדים להצגת התוצאות את תיאור הפרוצדורה הסטטיסטית שהופעלה
- ב. יש להזכיר בלוחות את טווחי המשנים ומשמעותם ואת סולם התשובות.

עבודות תזה איכותניות

ייחודו של המחקר האיכותני הוא ביכולתו להציג תופעות חברתיות במלוא עושרן ומורכבותן מתוך הכרה בקיומן של נקודות מבט מרובות ומתוך מתן חשיבות לבירור הקונטקסט בו מתקיימות התופעות. מסורות המחקר האיכותני המרכזיות הן: פנומנולוגיה, מחקר נרטיבי, מחקר אתנוגרפי, מחקר ביקורתי, מחקר פעולה ומחקר פעולה משתף.

במסגרת מסורות אלו נבחנות סוגיות כמו: מהן חוויות החיים של נשים בעוני? מהי משמעותה של האלימות בחייהם של גברים מכים? מהי הדינמיקה של מערכות יחסים אלימות? מהם מסלולי ההחלמה של נפגעי נפש? מהו השיח על אודות מיניות של נשים רווקות, מהן הפרקטיקות בהן מפנימות נשים שיח זה ובאילו פרקטיקות הן מתנגדות לו? באילו צורות באים לידי ביטוי מעמד, אתניות ומגדר בחוויות היומיום של בני נוער עולים? סוגיות אלו נבחנות בשיטות כמו: ראיונות עומק, ראיונות סיפורי חיים, תצפיות, קבוצות מיקוד, ניתוחי שיח וניתוח מסמכים.

מחקר איכותני מבוסס על סקירת ספרות מקיפה, על בירור המושגים התיאורטיים הרלבנטיים, על איסוף נתונים בשדה, ועל ניתוח החומרים ודיון בהם לאור סקירת הספרות.

1. מבוא:

- א. במבוא יובהר הרציונל לבחירת הנושא, מטרת המחקר ותרומתו.
- ב. בסקירת ספרות, יסקרו מגוון של מושגים רלבנטיים לנושא, מתוך תחומי ידע נרחבים. בסוף סקירת הספרות יוגדרו שאלת המחקר ושאלות המשנה. שאלות אלו יוגדרו כשאלות פתוחות.
- ג. מיקום עצמי של החוקר – מהם רכיבי הזהות של החוקר הרלבנטיים לנושא העבודה, מהן הנחות היסוד האישיות, המקצועיות ו/או התיאורטיות אשר הנחו את פעולתו במחקר, וכיצד אלו באו לידי ביטוי במהלך במחקר.

2. שיטת המחקר: (בכל אחד מהסעיפים יש לתמוך את ההחלטות בביבליוגרפיה מתודולוגית עדכנית)

- א. פרידיגמת המחקר והמסורת המחקרית: מדוע נבחרו והתאמתם לשאלות המחקר. כמו כן יש לפרט את הקונטקסט שבו נערך המחקר ומידת הרלוונטיות שלו לנושא.
- ב. אוכלוסיית המחקר: כיצד יבחרו המשתתפים, מה יהיה גודל המדגם, כיצד יאותרו המשתתפים. יש להגדיר גודל מדגם עם ההסתייגות שיש לאסוף נתונים עד כדי מיצוי הנושא.
- ג. איסוף הנתונים: מסמכים, ראיונות, תצפיות, יצירות אומנות או כל נתון אחר שאינו כמותי. יש לפרט את אופיו של בסיס הנתונים ולצרף כנספח: מדריך ראיון, מדריך לצפייה, קריטריונים לאיסוף מסמכים וכו'. רצוי לאסוף נתונים ביותר מדריך אחת לשם הצלבה (Triangulation) וחיזוק אמינות המחקר.
- ד. ניתוח נתונים: תיאור מפורט של דרכי ניתוח הנתונים.
- ה. אמינות המחקר: מה נעשה כדי לחזק את אמינות המחקר (Trustworthiness).
- ו. סוגיות אתיות: טופס הסכמה (לצרף דוגמה בנספחים), דרכים שנקטו לשמירה על האינטרסים של המשתתפים הן במהלך המחקר והן בכתיבת הדוח.

3. הממצאים

- א. הממצאים יוצגו לפי כלל מארגן ברור או בהקשר למושגים תיאורטיים רלבנטיים.
1. את הממצאים יש לתמוך בציטוטים רלבנטיים ממשנתפים שונים.
 2. ניתן להפריד את הצגת הממצאים מהדיון בהם, אולם ניתן גם לשלב את שניהם ביחד. רצוי לציין בתחילת פרק הממצאים כיצד הם יוצגו.

4. דיון

בדיון יש להסביר את הממצאים ולהציע הכללות תיאורטיות חדשות, או להשוותם לתיאוריות קיימות. כאמור, ניתן לשלב את הדיון בפרק הממצאים.

מחקר משולב (כמותי ואיכותני)

כאשר נעשה מחקר המשלב בין הפרדיגמה הכמותית לבין הפרדיגמה האיכותנית רצוי להתייעץ עם חוקרים מנוסים בנושא.

עבודות עיוניות

במרכזה של עבודת מחקר עיונית/ביקורתית/אנליטית עומדת סקירת ספרות מורחבת. מטרת ניתוח הספרות היא לספק את הרקע על הסוגיה הנדונה ולכוון לטענה \ תזה מרכזית של המחקר, כמו בעבודות כמותניות ואיכותניות. אולם, שלא כמו בעבודות האחרות, הספרות משמשת גם כדי להוכיח את הטענה המוצעת בעבודה או לשכנע בצדקתה מבלי שנאספים נתונים נוספים. הספרות בה ניתן לשעות שימוש בעבודת מוסמך עיונית היא רב-תחומית (עבודה הסוציאלית, משפט, פסיכולוגיה, חינוך, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, ספרות, לימודי הדתות, מדיניות ציבורית ועוד). כמו כן, ניתן לעשות שימוש בספרות שאינה אקדמית (למשל עיתונות כתובה, קבוצות דיון באתרים חברתיים, סיפורת ושירה).

בקטגוריה של עבודות מחקר עיוניות ניתן לכלול עבודות המתמקדות ב:

שאלות עקרוניות בתחום הפרקטיקה. למשל:

- האם הימנעות משימוש בסמים היא תנאי מקדמי הכרחי להצלחת טיפול גמילה?
- האם מוצא תרבותי \אתני \עדתי דומה של מטפל ומטופל הם תנאי לטיפול רגיש תרבות?
- האם אימוץ פתוח משרת את טובת הילד?
- כיצד עשוי שיח זכויות האדם הישראלי לשרת אוכלוסיות מודרות?
- כיצד יש לבנות ולהפעיל מאבק לצדק חברתי?
- האם נכון לראות בחמלה ערך מקצועי בתחום העבודה הסוציאלית בישראל?

ניתוח של מושגים תיאורטיים מורכבים. למשל:

"טובת הילד", "חמלה", "מיומנות בין-תרבותית בעבודה סוציאלית", "טיפול רגיש תרבות", "יחסי אובייקט", "העצמה", "שינוי חברתי", "מדינת רווחה" ועוד.

מבנה הצעת המחקר

- א. שאלת המחקר: יש לנסח בצורה בהירה וברורה את שאלת המחקר
- ב. תמצית הטיעון: יש לנסח בצורה בהירה את הטיעון המרכזי של העבודה שהוא מענה לשאלת המחקר.
- ג. הגדרות מרכזיות: יש לנסח בצורה ברורה את המונחים העיקריים בהם ייעשה שימוש בעבודה (כאשר מדובר במונחים מורכבים, מספיק לתת הגדרה ראשונית ולציין כי המורכבות תידון בעבודה)
- ד. חשיבות הסוגיה: יש להסביר מה היא החשיבות של העיסוק בסוגיה בה עוסק המחקר

- ה. סקירת הספרות: ההצעה תכלול סקירת ספרות ראשונית אשר תעמוד על הדילמות הבסיסיות בתחום הדין, ותדגים מהלך דיון הגיוני, ממוקד ותמציתי.
- ו. מתודולוגיה: תיאור תמציתי של מקורות המידע, אופן השימוש במקורות אלה ודרכי הניתוח של החומרים עליהם תבסס העבודה .

הגשת הצעת המחקר

אחרי שהצעת המחקר מאושרת ע"י המנחה, יש להגישה למזכירות המחלקה בשני עותקים . המזכירות פונה למנחה ומבקשת את המלצתו לקורא נוסף להצעה.
לקורא הנוסף יש 4 אפשרויות:

- לאשר את הצעת המחקר ללא הערות
- לאשר תא הצעת המחקר אך לבקש תיקונים אשר יעשו בשיתוף עם המנחה
- לבקש תיקונים להצעה ולקבלה מחדש להערכה
- לא לאשר את ההצעה

לאחר שהקורא הנוסף מחזיר את ההצעה, נשלחת הודעה ממזכירות המחלקה לסטודנט ולמנחה לגבי החלטתו של הקורא הנוסף, כולל הערות/תיקונים במידה ויש.

